

higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT

TOERISTEBESTEMMINGS N5

26 Mei 2026

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 13 bladsye.

AFDELING A: VERPLIGTEND

VRAAG 1

1.1	1.1.1	Waar✓✓		
	1.1.2	Waar✓✓		
	1.1.3	Onwaar✓✓		
	1.1.4	Onwaar ✓✓		
	1.1.5	Onwaar ✓✓		
	1.1.6	Waar✓✓		
	1.1.7	Waar✓✓		
	1.1.8	Onwaar ✓✓		
	1.1.9	Waar✓✓		
	1.1.10	Onwaar ✓✓	(10 × 2)	(20)
1.2	1.2.1	Tamarind-waterval✓✓		
	1.2.2	Montagne d'Ambre✓✓		
	1.2.3	5 Junie✓✓		
	1.2.4	MUR✓✓		
	1.2.5	Piton de la Fournaise✓✓		
	1.2.6	Hulhule Internasionale Lughawe✓✓		
	1.2.7	MVR✓✓		
	1.2.8	Osneus✓✓		
	1.2.9	Arul Mihu Navasakthi Vinayagar✓✓		
	1.2.10	Mt Karthala✓✓	(10 × 2)	(20)
				[40]
TOTAAL AFDELING A:				40

AFDELING B

Slegs VIER vrae moet in hierdie afdeling gemerk word soos aangedui.

VRAAG 2: VERPLIGTEND

2.1	AFRIKA-AFDELING: ZIMBABWE			
	2.1.1	Harare✓✓		(2)
	2.1.2	- Afrika lei met 66%✓ - Europa (17%)✓ - Amerikas (10%)✓ - Asië (5%)✓	(4 × 1)	(4)
	2.1.3	- Toerisme het inkomste gegenereer en meer as verdubbel.✓✓ - Dit het gestyg van \$397 miljoen in 2021 tot \$911 miljoen in 2022.✓✓	(2 × 2)	

2.1.4	• Swak paaie✓ • Verouderde spoorwegnetwerke✓ • Onbetroubare watervoorsiening✓ • Gebrek aan elektriese toevoer (energie)✓ • Beperkte digitale konnektiwiteit (Telekom)✓	(5 × 1)	(5)
2.1.5	• Verskaffing van belastingaansporings✓ • Bied belastingvrye status op invoere✓	(2 × 1)	(2)
2.1.6	• Victoria Falls bied lae eiendomspryse✓ • Beleggers kan hotelle ontwikkel✓ • Bou van lodges✓	(3 × 1)	(3)

EN

2.2 INDIESE OSEAAN-EILAND: MALDIVE

2.2.1	Male✓		(1)
2.2.2	• Van Suid-Afrika via Dubai✓ • Van Suid-Afrika via Doha✓ • Van Suid-Afrika via Mumbai✓	(3 × 1)	(3)
2.2.3	• Kaurie (gebruik as geldeenheid in dele van Asië en Afrika)✓ • Kokostou ("Coir rope") (gemaak van klappervesel)✓ • Gedroogde tuna (Maldivie-vis)✓ • Ambergris (maavaharu, gebruik in parfuums)✓ • Coco de mer (tavakkaashi)✓	Enige DRIE antwoorde. (3 × 1)	(3)
2.2.4	Dit is 20 minute.✓✓		(2)
2.2.5	Hulle het Malediviese goedere na internasionale markte vervoer.✓✓		(2)
2.2.6	• Dit genereer die hoogste buitelandse valuta-inkomste.✓ • Verskaf werk aan ongeveer 25 000 mense.✓	(2 × 1)	(2)
2.2.7	• Stygende seevlakke✓ • Verhoogde uiterste weerstoestande✓ • Kusoorstromings✓ • Skade aan koraalriwwe✓	Enige DRIE antwoorde. (3 × 1)	(3)
2.2.8	• Maledive Victory Wreck ✓ • Banana Reef✓ • Kuda Rah Thila (Broken Rock)✓ • Guraidhoo Corner✓ • Mushimasmingili Thila (Shar Thila)✓	Enige VIER moontlike antwoorde (4 × 1)	(4)

VRAAG 3: AFRIKA-AFDELING (MALAWI EN ZAMBIË)

3.1 MALAWI

3.1.1	Blantyre✓		(1)
3.1.2	Dit is van Julie✓ tot Oktober.✓	(1 + 1)	(2)
3.1.3	• Ontbyt✓• Middagete✓	(2 × 1)	(2)
3.1.4	• Wildebees✓• Wilde Hond✓• Jagluiperd✓• Witrenoster✓• Kameelperd✓	(5 × 1)	(5)
3.1.5	In die tuine van Huntingdon House.✓		(1)
3.1.6	• Chikala-pilare✓✓• Zomba-plato✓✓• Chilwa-meer✓✓	(3 × 2)	(6)
3.1.7	• Ngoni✓• Yao✓• Chewa✓	(3 × 1)	(3)

OF

3.2 ZAMBIË

3.2.1	Hulle sal by Flatdogs Camp bly.✓✓		(2)
3.2.2	Dit is van Julie✓ tot Oktober.✓	(1 + 1)	(2)
3.2.3	• Leeu✓• Luiperd✓• Gevlekte Hiëna✓• Wilde Hond✓	(4 × 1)	(4)
3.2.4	• Gekroonde kraanvoëls✓• Kolonies van karmynby-eters✓• Afrikaanse skimmers✓• Reuse-arenduile✓	(4 × 1)	(4)
3.2.5	Chipata✓		(1)

- 3.2.6
- Natuurlewe-ontmoetings✓✓
 - Begeleide dag- en nag-wildritte✓✓
 - Riviersafari's✓✓ Enige TWEE toepaslike antwoorde. (2 × 2) (4)
- 3.2.7
- Landbou✓
 - Mynbou✓
 - Toerisme✓ (3 × 1) (3)

EN

3.3 INDIESE OSEAAN EILAND-AFDELING: MAURITIUS

- 3.3.1 Dit is die dodo.✓✓ (2)
- 3.3.2 Dit kom van Afrika af.✓✓ (2)
- 3.3.3
- Teak✓
 - Colophane✓
 - Ebbehout✓ (3 × 1) (3)
- 3.3.4 Die president van Mauritius.✓✓ (2)
- 3.3.5
- Beachcomber✓
 - Thompsons Holidays✓
 - World Leisure Holiday✓ (3 × 1) (3)
- 3.3.6 Dit is suid van Le Pouce geleë.✓✓ (2)
- 3.3.7
- Dit stem ooreen met die Rooms-Katolieke Hemelvaart van die Maagd Maria op 15 Augustus.✓✓
 - Sedert die 19de eeu het die trekklavier 'n belangrike rol in die eiland se musikale tradisies gespeel.✓✓
 - Musikante van regoor die eiland kom bymekaar om hul vermoëns te demonstreer.✓✓ (3 × 2) (6)

[40]

VRAAG 4: AFRIKAANSE-AFDELING (KENIA, TANZANIË EN MOSAMBIEK)

4.1 KENIA

- 4.1.1 Nairobi✓ (1)
- 4.1.2 Tsavo Nasionale Park✓✓ (2)
- 4.1.3
- Mombasa✓
 - Malindi✓
 - Lamu✓
 - Kilifi✓
- (4 × 1) (4)
- 4.1.4 Die Indiese Oseaan.✓✓ (2)
- 4.1.5
- Landbou✓
 - Toerisme✓
 - Nywerheid en Vervaardiging✓
- (3 × 1) (3)
- 4.1.6 Dit is die Victoria-meer.✓✓ (2)
- 4.1.7
- Mount Kenya✓✓
 - Mount Elgon✓✓
 - Aberdare-berge✓✓
 - Mount Longonot✓✓
- Enige DRIE toepaslike antwoorde. (3 × 2) (6)

OF

4.1 TANZANIË

- 4.1.1 Dodoma✓ (1)
- 4.1.2 Selous Wildreservaat✓✓ (2)
- 4.1.3
- Tanga✓
 - Dar Es Salaam✓
 - Lindi✓
 - Mtwara✓
 - Zanzibar✓
- Enige VIER toepaslike antwoorde (4 × 1) (4)
- 4.1.4 Indiese Oseaan✓✓ (2)
- 4.1.5
- Landbou✓
 - Mynbou✓
 - Toerisme✓
- (3 × 1) (3)
- 4.1.6 Victoria-meer✓✓ (2)
- 4.1.7
- Mount Kilimanjaro- ✓✓
 - Mount Meru✓✓
 - Uluguru-berge✓✓
- (3 × 2)

OF

4.1 MOZAMBIEK

4.1.1	Maputo✓		(1)
4.1.2	Niassa-reservaat		(2)
4.1.3	• Pemba✓• Xai-Xai✓• Lumbo✓• Angoche✓• Pebane✓• Quelimane✓• Vilanculos✓	Enige VIER toepaslike antwoorde. (4 × 1)	(4)
4.1.4	Indiese Oseaan✓✓		(2)
4.1.5	• Mynbou✓• Landbou✓• Visvang✓	(3 × 1)	(3)
4.1.7	Dit is Cahora Bassa-meer✓✓		(2)
4.1.8	• Nyanga✓✓• Chimanimani✓✓• Mt Binga✓✓• Bvumba✓✓• Lebombo-berge✓✓	Enige DRIE toepaslike antwoorde. (3 × 2)	(6)

EN

INDIESE OSEAAN-EILANDE: (REUNION EN COMORE)

REUNION

4.2	4.2.1	EURO✓✓	(2)
	4.2.2	Dit is 760 km✓ reg oos van Madagaskar.✓	(2)
	4.2.3	• Valskermsweef✓ • Grootwildvisvang✓ • Helikopterritte✓ • Bergfietsry✓ • Vierwielfietsry✓ • Vaart✓ • Kajak✓ • Watersport✓ • Forelvisvang✓ • Stap en bergklim✓	
		Enige DRIE toepaslike antwoorde. (3 × 1)	(3)
	4.2.4	Bastille-dag✓✓	(2)
	4.2.5	Frans✓	(1)
	4.2.6	• Reunion word deur 'n prefek bestuur.✓✓ • Die prefek word deur die Franse regering aangestel.✓✓ • Die eiland verkies vyf afgevaardigdes tot die Nasionale Vergadering.✓✓ • Drie verteenwoordigers word tot die Senaat verkies.✓✓ • Reunion se Algemene en Streekraade word elke ses jaar verkies.✓✓	(5 × 2) (10)

OF

KOMORE

4.2	4.2.1	Comore Frank/Euro✓✓	(2)
	4.2.2	Dit is 500 km✓ noordwes van die noordelike punt van Madagaskar.✓	(2)
	4.2.3	• Snorkel✓ • Duik✓ • Stap✓ • Seilbote✓ • Kano✓	Enige DRIE toepaslike antwoorde (3 × 1) (3)
	4.2.4	Bastille-dag✓✓	(2)
	4.2.5	Arabies/Frans✓	

- 4.2.6
- Die Comore is 'n enkele nasie met twee afsonderlike regerings.✓✓
 - Die Republique Federale et Islamique des Comores (Federale en Islamitiese Republiek van die Comores) bestaan uit drie eilande.✓✓
 - Die Grande Comore, Anjouan en Moheli.✓✓
 - Die vierde eiland in die groep, Mayotte, is 'n Kollektiewe Territoriale Gebied van Frankryk.✓✓
 - Mayotte is dus geografies, maar nie polities, deel van die Komore.✓✓

(5 × 2)

(10)
[40]

VRAAG 5: AFRIKAANSE AFDELING (NAMIBIË EN BOTSWANA)

5.1 NAMIBIË

- 5.1.1 Ai-Ais Richtersveld Oorgrenspark✓✓
- 5.1.2 21 Maart 1990✓✓
- 5.1.3
- Rovos Rail✓
 - Shongololo Express✓
 - JB Train Tours✓
- Enige TWEE toepaslike antwoorde.
- 5.1.4 Herero-mense✓✓
- 5.1.5 Maharero-dag/Helddag✓✓
- 5.1.6 Dit is Namibië en Angola✓✓
- 5.1.7 Hardap-dam✓✓
- 5.1.8 Doros Krater is 'n plek waar fossielreste tussen rotse gevind is.✓✓
- 5.1.9 Diamante✓✓
- 5.1.10 NAD✓✓

OF

5.2 BOTSWANA

5.2.1 Kgalagadi Oorgrenspark✓✓

5.2.2 30 September 1966✓✓

5.2.3 Dit is 1 uur en 50 minute.✓✓

5.2.4 Bakgatla-stam✓✓

5.2.5 Air Botswana✓✓

5.2.6 Steenkoolafsettings✓✓

5.2.7 President se Dag✓✓

5.2.8 Game City✓✓

5.2.9 Die museum dien as 'n kulturele sentrum, met uitstillings wat plaaslike erfenis en Francistown se geskiedenis uitbeeld.✓✓

5.2.10 BWP/Botswana Pula/Pula✓✓

(10 × 2) (20)

EN

INDIESE OSEAAN-EILANDE-AFDELING

5.3 MADAGASKAR

- 5.3.1
- Mahajanga is die provinsiale hoofstad.✓
 - Hierdie dorp lê by die monding van die Betsiboka, Madagaskar se grootste rivier.✓
 - Dit is 'n lewendige plek met baie taxi's, busse en riksja's.✓
 - Die dorp het 'n groot mark wat gewoonlik ideaal is vir aandenkings soos lambas en kleurvolle krale (vakana).✓
- 5.3.2
- Fianarantsoa is 'n provinsiale hoofstad✓ en Madagaskar se tweede stad.✓
 - Dit is 'n belangrike sentrum vir wyn- en rysproduksie.✓
 - Dit is ook 'n goeie basis om die suidelike hooglande te verken.✓
- 5.3.3
- Antseranana is 'n provinsiale hoofstad wat voorheen bekend was as Diego Suarez.✓
 - Dit is 'n kosmopolitiese seehawe wat uitkyk oor 'n pragtige golf aan die noordelike punt van die eiland.✓
 - Die dorp bied baie mere, watervalle en grotte in die reënwoude bo die hawe.✓
 - Sy natuurlewe en flora sluit lemurs, krokodille en orgideë in.✓
- 5.3.4
- Toamasina lê aan die noordoostelike kus.✓
 - Dit is die land se hoofhawe en 'n provinsiale hoofstad.✓
 - Die dorp het verskeie besige markte, insluitend die Bazaar Be.✓
 - Ivolina-tuine, geleë 11 kilometer noord van die dorp, is die tuiste van elke plantegroei uit die oostelike woude, sowel as 'n wye verskeidenheid dierelewe.✓
 - Dit is gewoonlik 'n oornagstop op pad na of van Saint Marie, Maroantsetra of die Pangalanes-kanaal.✓
- Enige VIER toepaslike antwoorde.
- 5.3.5
- Morondava lê wes van die Hauts Plateaux aan die weskus.✓
 - Die dorp is die toegangspoort tot die Kirindy-woud, bekend vir sy talle baobabs.✓
 - Die 60 km lange rit na Kirindy neem jou deur 'n nasionale monument en Wêrelderfenisgebied, die Alley of Giant Baobabs.✓
 - Die dorp is een van die warmste plekke in die land met temperature wat 40 grade Celsius bereik.✓

(5 × 4)

(20)
[40]

VRAAG 6: AFRIKAANSE-AFDELING (MAROKKO EN BOTSWANA)

6.1 MAROKKO

- 6.1.1 Oued Draa✓ (1)
- 6.1.2
- Marokko is geleë aan die westelikste punt van Noord-Afrika.✓
 - Aan die oostekant grens Algerië.✓
 - Wes-Sahara in die suide en suidooste.✓
 - Die Atlantiese Oseaan in die weste.✓
 - Middellandse See in die noorde.✓
- Enige DRIE toepaslike antwoorde. (3 × 1) (3)
- 6.1.3 Toesig word gehou deur die Office National des Chemins de Fer/ONCF✓✓ (2)
- 6.1.4
- Liggewig katoen✓✓
 - Linne✓✓
- (2 × 2) (4)
- 6.1.5
- Arabies-Berbers✓
 - Arabies✓
 - Berbers✓
 - Niger-Kongo✓
- (4 × 1) (4)
- 6.1.6 Zagora✓✓ (2)
- 6.1.7 Dit is Fez.✓✓ (2)
- 6.1.8 Dit is Rick's Café.✓✓ (2)

OF

6.2 BOTSWANA

- 6.2.1 Okavango Rivier (1)
- 6.2.2
- Botswana is 'n landgeslote land.✓
 - Namibië lê wes en noord van Botswana.✓
 - Caprivi-strook loop langs die noordelike grens van die land.✓
 - Suid-Afrika in die suide.✓
 - In die ooste is daar Zimbabwe.✓
 - Zambië lê in die noordooste van Botswana-wes.✓
- Enige (3 × 1) (3)

6.2.3	Dit is soda-as.✓✓		(2)
6.2.4	Dit is tussen Desember✓✓ en Februarie.✓✓	(2 × 2)	(4)
6.2.5	• Jwaneng✓ • Letlhekane✓ • Damtshaa✓ • Orapa✓	(4 × 1)	(4)
6.2.6	Thamanga Pottebakkerswinkel✓✓		(2)
6.2.7	RAMSAR-konvensie✓✓		(2)
6.2.8	BP✓✓		(2)

EN

INDIESE OSEAAN-EILANDE-AFDELING

6.3 SEYCHELLE

6.3.1	• Seychelle lê in die Indiese Oseaan.✓✓ • Dit is 1 600 km oos van Kenia.✓✓ • Lê noordoos van Madagaskar.✓✓ • Dit is 40 35'S en 55 40'E.✓✓	(4 × 2)	(8)
6.3.2	Dit is 30 minute of 0.30✓✓		(2)
6.3.3	• Dit is 'n gebeurtenis ter ere van die Hindoe-olifantgod, Vinayagar.✓ • Die fees vind elke jaar in September plaas by die Arulmikunavasakkthi-tempel in Victoria.✓	(2 × 1)	(2)
6.3.4	• Morne Seychellois Nasionale Park✓ • Yacoa Natuurroete✓ • Morne Blanc✓	(3 × 1)	(3)
6.3.5	• Arabies✓ • Afrikaan ("African")✓ • Franse✓ • Indiër✓ • Chinees✓	(5 × 1)	(5)

[40]

TOTAAL AFDELING B: 160
GROOTTOTAAL: 200